

מכן נעצר אף בן-עמי, והוחשד לדברי המיטרה בגניבת סכומים מסכספים מצ"ב, בצורות הבאות: העברת כספי התרומה ל"קרן תלחי" בניגוד לחוק; תשלום לחברת פירסום שטיפלה בפירסום של הליכוד בי בחירות מכספי נצ"ב, בסך 20 אלף לירות; תשלום חשבונות-הטלפון הפרטיים שלו; תשלום 50 אלף לירות כזמיתיו לקרובי-משפחה שלו על עיסקת נצ"ב מדרום נתניה, והוצאת עוד 50 אלף לירות במזון מן כתשולם למתווך (קרובי-משפחה אי-שר את קבלת הסכום, והמתווך מכהיש).

קרן תלחי

ומיגרש בית"ר

אם יש בחומר, שהובא עליידי ה- המיטרה לבית-המשפט, דבר תמוה, הרי הוא העברת הכספים לקרן תלחי. גרשון פרס הוא אחיו של שימרון פרס, ואין להניח כי לפני עליית הליכוד לשלי-טון היה לו אינטרס כלשהו במעשה כזה. הוא גם טען במיטרה כי לא ידע כלל על השימוש שנעשה בשמו, אם נעשה, להוצאת פיצויים מעיריית נתניה. לדבריו, הפקיד ב- מחצית 1973 חצי מיליון לירות בעיריית נתניה, וקיבל קבלה של העירייה, עם חתי-מת עובד בן-עמי עליה. הוא רצה להשי-תתף בפריויקט פיתוח דרום העיר, שבו עמדו לבנות 5000 דירות, ורצה עליידי הפיקודן להבטיח את חלקו בעיסקה, בחלק קטן.

אנשי המיטרה טוענים כי מבחינתם ה- פרשה גמורה, וכל החומר כבר נוסף ל- פרקליטות, אותם אין הקרן מעניינת כלל. לפניהם השאלה האם בן-עמי גנב כספים מעיריית נתניה, ואין כל חשיבות לשאלה מה נעשה בכספים אלה. מן החומר שראו עולה כי קרן תלחי ביקשה וקיבלה פיי-צוי כמו שקיבלה אדגר, אלא שהקרן לא הפקידה סכום כלשהו, כמו אדגר, וקיבלה את הפיצוי תמורת לא מאומה.

אנשי קרן תלחי מספרים סיפור אחר לגמרי. אין הם יודעים כלל על עסקי דרום נתניה וחברת נצ"ב. לדבריהם, באו אליהם עורכי-הדין, הציעו בשם חברת אדגר לרכוש את מיגרש בית"ר-נתניה ב- שכונת טוברוק, בדרום נתניה. נתנם זיי-כרוני-דברים, שלפיו תשלם אדגר בתשי-לומים, לפי 15 אלף לירות לכל דירה שתיבנה במקום. עורכי-הדין אמרו לקרן תלחי כי הם יסדירו את היתרי-הבנייה הדרושים בעירייה. אחר-כך בוטלה הסכמת העירייה למתן היתרי-הבנייה, וכל ההסכם בוטל.

אנשי קרן תלחי תבעו פיצוי מעורכי-הדין על הפרת הסכם, ואחרי משאומתן הוסכם על תשלום סכום כסף בשני תשי-לומים, הסכום זהה לסכום שנקבה ה- מיטרה כסכום שהוצא מן העירייה כפי-צוי לחברת אדגר, והועבר לקרן תלחי. לדברי קרן תלחי, הכל מלווה במיסמכים, והם לא ידעו כלל כי מקור הכספים שונה. בתגובה לסיפור זה הצהיר גרשון פרס כי לא ידעו לו כלל על תוכנית לרכוש את מיגרש בית"ר-נתניה.

„גניבות

קטנות“?

על כל אלה מגיבים מקורביו של בן-עמי בהכחשה טוטאלית. לדבריהם, חברת נצ"ב אינה ציבורית, אלא פרטית, שכן שרה-הפנים סירב לאשר לעיריית-נתניה להקימה. אחרי שנכשלה עיסקת אדגר, גייס בן-עמי כמשקיעים בחברה את החבר-רה הכלכלית של אירגון הקבלנים, והללו הזרימו כשיעבה מיליון לירות לנצ"ב, וכל התשלומים ששילמה נצ"ב היו מכספים פרטיים אלה של הקבלנים. הם גם אישרו בכתיב, כי ידעו על כל התשלומים ששילם בן-עמי, כולל התשלומים מזומן, שהיו עבור מתווכים בעיסקות, ועבור הוצאות מוצדקות ומאשרות עליידי נתניה הכסף. מבקרי-המדינה קובע כי קרוב 2.3 מיליון לירות שולמו מכספי העירייה ישיר-רות. המקורבים טוענים כי המיטרה מר-ציאה את קרן תלחי מהחקירה לפי הר-ראות מלמעלה, ויהפכו את המישפט לפרי-שה של גניבות קטנות, שיכפישו את שמו של בן-עמי.

דברים אלה אינם מאומתים עליידי מבקר-המדינה בדיווח-שבון שהוציא על חברת נצ"ב ביולי 1977. המבקר קבע, כי עיריית נתניה החליטה במרץ 1977 להקים חברת-נאמנות בשם נצ"ב, וכי העירייה תרכוש את מניותיה, ושלוש מניות תירשמה על-שם בן-עמי, ושני סגניו, ברמנחם ורובין.

עובד בן-עמי (עם התנו, איני לנדאו) ערבות של מיליון לירות

תשומת-לב היועץ המישפטי לממשלה ל- עניין.

לא היתה זו הפעם הראשונה שתשומת-הלב של היועץ המישפטי לממשלה הופ-נתה לנושא זה. בשנת 1973 (מייד אחרי כי קמת חברת נצ"ב) חשף העולם הזה (1924) כי בן-עמי קיבל הסדרת-שלומים מיוחדת במינו מפקידי המס בנתניה, שחשך לו תשלום מיסים בסך עשרות מיליוני לירות. ההסכם חל גם על עיסקות-הענק שלו ב- חברת אשדוד.

במקביל להסכם זה, שהדיונים עליו נמי-שכו משנת 1966 ועד שנת 1974, נודע כי כמה שנים קודם לכן מכר בן-עמי, באמי-צעות חברת אשדוד, עשרות מיגרשים ב-אשדוד בחצי-הינים, לכמה מראשי המשק ומסיה-הכנסה. כל אחד קנה מיגרש בן-900 מטר במחיר של 12.5 אלף לירות בתשלומים. בין הקונים היו שלמה גרוס, פקיד-השומה למיפעלים גדולים, ראובן ביי-למן, פקיד שומה בתל-אביב, דויד כררי-נאק, פקיד-שומה בתל-אביב, עובדיה ליפ-קין, מפקח ארצי במסיה-הכנסה, משה גוי-דרפר, או פקיד-שומה.

עובדות אלה הועברו עליידי בתחילת 1974 ליועץ המישפטי לממשלה, מאיר שמי-גר, בבקשה לחקור האם ההסדרים הנז-חים של בן-עמי עם פקידי מסיה-הכנסה קשורים בעיסקי-מיגרשים, כדוגמת מיג-רשי אשדוד. מישרד-המישפטים הודיע ב-סוף 1977 (העולם הזה 2091) כי על תלוי-נות אלה חלה התיישנות, שכן נעשו ב-מהלך שנת 1955 או סמוך לה.

אותו דו"ח של מבקר המדינה על חב-רת נצ"ב סיפר גם על העיסקות הקשורות בשטח בן 522 דונם, שרצתה לרכוש החבר-רה בדרום העיר, ואשר לגביו נעשו העיסי-קות עם חברת אדגר והחברה הכלכלית של אירגון-הקבלנים. העובדות על הוצאתי-הכספים הלא-ברורה של בן-עמי מחברת נצ"ב נחשפה הודות לפעולת המיטרה בעיקבות דו"ח מבקרי-המדינה. אולם ה-דו"ח מאשר תלונה נוספת שלי, שנשלחה ליועץ המישפטי לממשלה זמן רב לפני פירסום דו"ח מבקרי-המדינה, ואשר עיי-קרה: ניצול העירייה להעלאת ערך הקר-קעות הפרטיים של בן-עמי בדרום-העיר, התלונה מסרה, כי בשנות ה-50 נוסדו בנתניה שתי חברות מקרקעין: דרום נתניה ולב נתניה, שרכשו מאות דונם בדרום העיר, המשקיעים העיקריים היו הקבלנים מאיר דוגרי ושלום שפירא. השטחים היו חקלאיים, מרוחקים מכל מיבנה.

זמן-מה אחרי כן התבקש בן-עמי מטעם החוג-לאמנות בנתניה לטפל בהבטחת ה-יהלומן הבלגי העשיר, רומי גולדמינג, להקים מוסיאון על שמו, בנתניה. בשנת 1955 החליט בן-עמי להקים את המוסיאון בקצה דרום העיר, למרות שחוג חובביי-האמנות הציע מקומות בלב העיר. בן-עמי קיבל כספים מגולדמינג על חשבון הקמת המוסיאון, והקים קרן-נאמנות למוסיאון, שכל חברי הנהלתה היו בני-מישפחתו. בן-עמי הודיע כי המוסיאון יקום בדרום העיר, לפי דרישת הארכיטקט, שהכחיש זאת נמרצות. באפריל 1956 החלו בבניית המוסיאון, שנחנך אחרי שלוש שנים בהש-תתפות אליזבת, מלכת הבלגים. היתה זו הפעם הראשונה האחרונה שהמקום שיי-מש כמוסיאון. גולדמינג, שנדהם ממצב המוסיאון, ציווה להוציא מן-עמי ולמס-רו למדינת ישראל, והוא הפך לבית שיי-קום חיליים של הוועד למען החייל.

שמות

אחרים

התלונה היועץ המישפטי סיפרה כי תיקי מסיה-הכנסה של בן-עמי, ש-נחשפו עליידי בשנת 1973, מראים כי ב-שנים 1954 ו-1955 קיבל בן-עמי 10% מ-זכויות הקרקע של חברות דרום נתניה ולב נתניה. בסוף 1961 מכרה חברת עובד בן-עמי בע"מ חלק מן הקרקע שלה בלב נתניה והרוויחה עליו 440 אלף לירות. בשנת 1963 היא מכרה עוד שטחים והרי-וויחה עוד 300 אלף לירות.

מסתבר כי בן-עמי הקים את המוסיאון להעלאת ערך השקעותיו הפרטיות, כאשר התפרסם דו"ח מבקרי-המדינה, שהראה כי בן-עמי הקים את חברת נצ"ב לייזום פרוי-ייקטים ליד אדמותיו הפרטיות, פנית ב-תיזכורת ליועץ המישפטי, והצבעתי על החומר בדו"ח המבקר. במקביל פנה ראש עיריית נתניה החדש, בר-מנחם, ליועץ המישפטי לממשלה עוד בשנת 1975, ובי-קש חקירה בעסקי נצ"ב, ועדה מורכבת מפרקליט המדינה ומן היועץ המישפטי ל-מישרד-הפנים בדקה את מכלול התלונות. היא פסקה שיש התיישנות לגבי עסקי מס-ההכנסה, לא התייחסה לשאלת העלאת ערך הקרקע הפרטית של בן-עמי, והמליצה להמתין למימצאי מבקרי-המדינה לגבי נצ"ב. כאשר התפרסם דו"ח המבקר, התקבר מועד הבחירות לרשויות, וכל חקירות ה-מיטרה על מועצות מקומיות הוקפאו. רק אחרי הבחירות, בסוף 1978, החלה המישי-טרה לחקור את הנעשה בחברת נצ"ב.

החקירה היתה קלה, כי מרבית החומר נמצא עליידי המבקר. המיטרה החליטה ללכת בדרך הקלה, להסתפק בחשדות לגבי גניבות הכספים הקטנים, לא להליכנס לעסי-קים המסובכים שבהם מעורבים אדגר, קרן תלחי ואירגוני הקבלנים. ייתכן כי הצדק עימה. אולם לדעתי, דעת-הקהל לא תקבל הליכים שגל בן-עמי על עניינים קטנים, בלי נסיון למצות את החקירה על פרשיות חשבות יותר. הסיבה העיקרית לכך היא שבניגוד ל-אשר ידלן, מיכאל צור ואחרים, בן-עמי הוא בסוף הדרך, ואין צורך להרשיעו כדי למנוע ממנו תפקידים ציבוריים. אשר יד-לין הועמד לדין על סכומים לא-גדולים, כדי למנוע ממנו להיות לנגיד בנק ישראל, לגבי בן-עמי אין חשש כי נכתן לו עתיד ציבורי, לולא העמדתו לדין. לדעתי, חשיי-בוטו הציבורית של האיש מחייבת נסיון להעמידו לדין — אם בכלל — על פרשיות רבות-מישקל, ולא על דברים שוליים, נסיון כזה יכול להוביל לשמות אחרים, המצויים במרכז הקלחת הפוליטית. אך חקירה ללא משוא-פנים אינה צריכה להירצע מכך.